

Regeringskansliet, Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande – Tiotandvård - ett förstärkt högstkostnadsskydd för tandvård, SOU 2024:70 (S2024/01892)

Sammanfattning

Region Kronoberg har av Regeringskansliet, Socialdepartementet beretts tillfälle att avge yttrande över ovanstående remiss.

Region Kronoberg ställer sig bakom remissyttrandet men vill lämna ett antal synpunkter på innehållet.

Synpunkter

- I Region Kronoberg, med en befolkning på 204 000 i december 2023, är cirka 17% av befolkningen 65 år och äldre som berörs av remissförslaget.
- I de delar av regionen som har mindre patientunderlag behöver remissförslaget inte påverka patienterna. Det kan finnas en risk att andra behövande i samma åldersgrupp får sämre tillgång till nödvändig tandvård i områden med högt tryck på tandvård.
- Eftersom det innebär en stor ekonomisk fördel för patienterna att vänta i denna patientgrupp, är det troligt att de flesta i målgruppen avstår från tandvård, förutom i akuta fall, fram tills reformen träder i kraft. Detta kan leda till ett uppdämt vårdbehov som ställer krav på tandvården och tandteknikerföretagen att vara förberedda på ett ökat patienttryck från 2026. Här bör Region Kronoberg planera för vilka delar av verksamheten som har större möjligheter att ta emot patienterna för att kunna styra patienter med mest akut behandlingsbehov till dessa. Alltså kommer remissförslaget beröra alla enheter inom tandvården, både offentlig och privat.
- Remissförslaget innebär viss kostnadsförändring då Region Kronoberg behöver fler behandlare med legitimation. Förslaget innefattar de sjukdomsförebyggande åtgärderna som idag till stor del utförs av legitimerade tandhygienister. Det kan även leda till ökade kostnader för regionerna vid omställning av systemen.
- Remissförslaget innebär vissa skillnader mot dagens arbetssätt. Det kan påverka processer, arbetssätt och rutiner, särskilt i fråga om

prioriteringsordningen för personer med nödvändig tandvård. Det finns en risk för undanträngningseffekter, där de sjukaste kan bli undanträngda. Vårdutbudet påverkas, vilket också påverkar tillgängligheten. Det finns en risk för sämre tillgänglighet för övriga grupper, eftersom tiotandvård föreslås omfatta hela befolkningen över 67 år, och inte bara de med störst behov av vård. Enligt förslaget bör ett riskbedömningssystem tas fram där munhälsoprofilen avgör tillgången till tandvård vilket Region Kronoberg anser vara av relevans.

Övriga synpunkter:

- Priserna på tiotandvård kommer enligt förslaget regleras vilket kan ha positiva effekter. Referensprislistan kommer därmed behöva revideras. Referensprislistan talar idag enbart om vad det statliga tandvårdsstödet ersätter.
- Pristillägget är knutet till patienten, och ska betalas ut till vårdgivaren var än i landet patienten väljer att få sin behandling. Kommuntypstillägget gynnar patienter bosatta på landsbygd vilket kan leda till nyetableringar i kommuner som idag har få privata aktörer och därmed leda till en mer jämlik tillgång till tandvård. Det kan finnas en risk att patienter från landsbygden eller mindre samhällen hänvisas till storstadsregioner för sin behandling, vilket skulle innebära att de extra tillägg som är avsedda för att stärka vården i glesbygden inte används för sitt syfte. En undanträngning av patienter i storstadsområden skulle alltså kunna bli en effekt om tandvårdsaktörer ger förtur/gynnar glesbygdspatienter pga den extra ersättningen på 10-20%. I en mindre region som Kronoberg skulle effekten kunna uppstå. Detta är inte förenligt med jämlik tandvård om patienter bjuder tandvården olika ersättning beroende på var man är bosatt/skriven vilket leder till att patienter med en lägre ersättning kan missgynnas.
- På sida 24 om Ett kommuntypstillägg ska ges för tiotandvård: De åtgärderna utförs på distans via videokontakt. Eftersom Region Kronoberg har sett att de oseriösa aktörerna inom tandvården har ökat de senaste åren så ser Region Kronoberg en fara med detta. Region Kronoberg vill trycka på att det är viktigt med fysiska besök för att den extra ersättningen ska utbetalas.
- En farhåga i förslaget är att det kan vara drivande mot en prishöjning för åtgärderna i 100- och 200-serien, om det finns aktörer som upplever att de inte får kostnadstäckning

- Det är en fördel om behov styr framför ålder. Ett riskbedömningssystem nationellt kan underlätta.
- Det är bra att TLV, Socialstyrelsen och Försäkringskassan ges uppdrag att följa upp och utvärdera reformen.
- Att allmänt tandvårdsbidrag förlängs med giltighetstid på 3 år anser Region Kronoberg är bra. Det bör öka förutsättningarna att kalla friska patienter med längre intervall men att de ändå får ta del av reformerna fullt.
- Att särskilt tandvårdsbidrag höjs och sparas i 12 månader ser Region Kronoberg som något bra och ger patienterna bättre förutsättningar att ta del av reformen. Det ger även tandvården mer utrymme att styra vården mot individuella behandlingar och att fördela vården bättre över året.
- Att patienterna tydligt ska få information om utbetald vård och vad den innehåller anser Region Kronoberg som bra och det gör det tydligare för patienterna att förstå vad vården innehåller.
- Förslaget om Asyl tandvård kommer att innebära stora administrativa kostnader för regionerna. Detta är tyvärr en patientgrupp som har svårt att finansiera sin tandvård själv. Det måste finnas enkla system för de asylsökande att själva söka ekonomisk ersättning hos migrationsverket och de sociala myndigheterna. Det är av stor vikt att beakta Migrationsverket och sociala myndigheternas syn på detta och deras möjligheter att hantera detta på ett smidigt och rättssäkert sätt. Kommer ersättningsmodellen att utgå från att vårdgivaren ska söka pengar så innebär det en ökad administrativ tyngd och den byråkratiska processen kommer att försvåras betydligt. Däremot bör man påskynda processen för de asylsökande. Region Kronoberg förutsätter att barn < 18 år omfattas av barnkonventionen och att det fortsättningsvis ges ersättning för dem som tidigare i regionerna.

Barnrättsperspektiv

Det framgår av remissen att en prövning av barnets bästa har genomförts.